

EGYED MÁRIA–GYULAVÁRI TAMÁS

Szociális biztonság az Európai Unióban

A szabad mozgás elve nem érvényesülhetne maradéktalanul a nemzeti szociális biztonsági rendszerek koordinációja nélkül. A szociális biztonsági rendszerek harmonizációja azt jelentette volna, hogy a tagállamok rendszereinek közelítését másodlagos jogalkotással, egységes jogelvek és jogintézmények bevezetésével végzik. Ezzel szemben a szociális biztonsági rendszerek koordinációja csupán annak biztosítását tűzi ki célul, hogy ne szenvedjen hátrányt az a munkavállaló és annak a hozzátartozói, aki a Közösség más államában kíván munkát vállalni, illetve letelepedni.¹ A személyek mobilitását nagymértékben akadályozná, ha a más tagállamban vállalt munkák elveszíténék az állampolgárságukból fakadó szociális biztonsági jogaikat.

A Római Szerződés 51. cikkelye tehát a szabad munkaerő-áramlás elvének elengedhetetlen kiegészítője. Az 51. cikkely olyan (szociális biztonsági) intézkedések elfogadásáról rendelkezik, amelyek biztosítják a bevándorló munkavállalók és hozzátartozóik számára az alábbi elvek megvalósítását:

1. Össze kell adni minden olyan ledolgozott munkaidőt, amely fontos az igényjogosultság megszerzése és megtartása és a juttatások összegének meghatározása szempontjából, s amelyeket a különböző államok törvényei szerint figyelembe kell venni.

2. A pénzbeli juttatásokat ki kell fizetni a tagállamok területén lakó személyeknek.

Az 51. cikkely a szociális biztonságot a Közösségen belül inkább személyi, semmint területi alapokra helyezi: a jogosultságok a személyhez kötődnek, függetlenül attól, hová utazik vagy hol vállal munkát. Ez azt jelenti, hogy biztosítani kell a jogosultak különböző tagállamokban lerótt járulékaiknak összeadódását, és azt, hogy a juttatásra jogosult személyek azokat megkaphassák, bárhol is tartózkodnak a Közösségen belül. Az EK szociális biztonsággal kapcsolatos jogalkotásának célja ezért nem a tagállamok szociális jogának harmonizációja, hanem ezen rendelkezések koordinálása az 51. cikkelyben kitűzött célok megvalósítása érdekében. A közös cél a területi korlátok eltörlése volt a különböző szociális biztonsági rendszerek alkalmazása terén. Amennyiben a tagállamok nem módosították törvényeiket az EK jognak megfelelően, a szupremácia elve alapján az EK jognak van elsőbbsége.

Felmerül a kérdés, vajon nem lett volna egyszerűbb a tagállamok különböző szociális biztonsági rendszereit egy egységes európai rendszerrel he-

¹ Kende Tamás: Az Európai Közösségek intézményi fölépítése és politikai rendszere, Budapest, 1992. Kézirat.

lyettesíteni? A különböző nemzeti szociális biztonsági rendszerek közötti óriási eltérések és a nagy életszínvonalbeli különbségek eddig megoldhatatlan akadályokat állítottak egy egységes feltételekkel, hatálylal működő „közös-ségi szociális biztonsági rendszer” megalkotása elé.

A harmonizáció hívei elsősorban azzal érveltek, hogy a szociális biztonsági rendszerek harmonizációja megakadályozná a piaci szereplők közötti verseny torzulását.² Emellett azt is állították, hogy a koordináció nem elégséges a szabad mozgás érvényesüléséhez. Feltételezésük szerint a munkavállalók a magasabb színvonalú szociális ellátórendszer felé áramlanak, ami nem kívánt „szociális turizmust” eredményez. Feltételezésük szerint egy harmonizált szociális biztonsági rendszerben a munkaerő-áramlást csak tisztán gazdasági okok gerjesztik majd. Ez az érvelés kétségeket ébreszt, mivel – a közösségi tapasztalatok szerint – a munkavállalók költözését csekély mértékben ösztönzik, illetve befolyásolják a magasabb szintű szociális juttatások. A bőkezű juttatásokat biztosító államban ugyanis gyakoriak a magas elvonások és a relatíve alacsonyabb bérek. A munkavállalókat a tapasztalatok szerint inkább a magasabb fizetés vonzza.

Ezzel szemben a harmonizáció ellenzői azt állították, hogy a harmonizáció a szociális biztonság színvonalának csökkenéséhez vezet, különösen a fejlettebb rendszerek esetén. Ha nem a legmagasabb színvonalú ellátásokat vesszük a harmonizáció alapjául, akkor egyes államok kénytelenek lennének visszalépni a szociális ellátások terén.

Az EK alapítói tudatában voltak a tagállamok szociális biztonsági rendszerei között fennálló nagy különbségeknek, és annak, hogy ezek még hosszú távon fennmaradnak. Annak elérése volt tehát az elsődleges cél, hogy ezek az eltérések ne akadályozzák a munkaerő szabad áramlását. Ezért követelte meg a Szerződés 51. cikkelye a Tanácstól olyan szociális biztonsági intézkedések bevezetését, amelyek szükség szerint a szabad munkaerő-áramlást segítik elő.

A harmonizáció terén az EK teljesítménye meglehetősen hatástalannak és hullámzóknak bizonyult. A kezdeti években a harmonizációt az egyenlő versenyfeltételek és a szabad mozgás eszközeként kezelték. Ezt az időszakot mindössze két, a foglalkozási betegségekkel foglalkozó ajánlás fémjelzi. A közösség talán az „átláthatóság” terén érte el a legnagyobb eredményeket, vagyis a tagállamok megismerték egymás rendszereit, az alternatív megoldásokat. Azt nagyon nehéz kimutatni, hogy ez a kutató és tájékoztató munka mennyiben vezetett tényleges szociális jogharmonizációhoz, de pozitív hatása vitathatatlan.

A korai korszakot követően a harmonizáció gondolata teljesen háttérbe szorult, mivel „lehetetlennek, nem kívánatosnak és szükségtelennek” tekintették.³

A változást a Szociális Akcióprogram (1974) hozta, amely szükségesnek találta minimális normák érvényesítését. Nem úgy kezelte a harmonizációt, mint a jelen szociális rendszereinek uniformizálását, hanem a közös stan-

2 Az e témában született tanulmányok azonban nem támasztják alá egyértelműen ezt a feltevést.

3 Watson: Social Security Law of the European Communities, 51. o.

dardok folyamatos emelését várta ettől, a nemzeti rendszerek minimális háborításával. Sajnos ezek a törekvések kötelező erővel nem bíró ajánlások formáját öltötték, s ez nem vezethetett kézzelfogható eredményekhez. Az áttörést csak irányelvek, illetve rendeletek megalkotásával lehetett volna elérni.

A társadalombiztosítás koordinációját elsőként szabályozó, 3/58. és 4/58.⁴ számú rendeletek 1959. január 1-jén léptek hatályba,⁵ és 1972 októberében az 1408/71. és az 574/72. számú rendeletek léptek a helyükbe. Ezek magas színvonalú védelmet nyújtanak a Közösség állampolgárai számára, akik – bármilyen célból – a Közösségen belül mozognak.⁶ Az 1408/71. számú rendelet rendkívül hosszú és komplex dokumentum, így a részletkérdések vizsgálatára itt nincs lehetőség. Célszerűbb ehelyett megvizsgálni a rendelkezéseket alátámasztó alapelveket, valamint szólni a rendelet személyi és tárgyi hatályáról.

1. Alapelvek

Az általános alapelveket a rendelet preambuluma sorolja fel, de az alábbiak szerint részletesen is rendelkezik róluk.

a) Egyenlő bánásmód a nemzeti hovatartozástól függetlenül

Az állampolgárság alapján történő diszkrimináció tilalma a szociális biztonsági rendszerek koordinációjának sarokköve, amely az EK általános jogelveiből (egyenlőség), valamint a Római Szerződés szövegéből⁷ egyenesen következik. A rendelet 3. cikkelye előírja, hogy azok a külföldi állampolgárságú személyek, akik valamely tagállam területén tartózkodnak, és akik a rendelet személyi hatálya alá esnek, az adott állam előírásai szerinti ugyanazon kötelezettségeket viselik és ugyanazon juttatásokat élvezik, mint amelyeket az illető állam saját állampolgárai. A Bíróság esetjogában az egyenlő bánásmód alapelvét szélesen értelmezi. Eszerint a diszkriminációnak nemcsak a nyílt, de a rejtett, közvetett formája is tilos, amely a társadalombiztosítás területén több módon is megvalósulhat.

4 OJ (1958) 581. és OJ (1958) 597.

5 A szociális biztonsági rendszerek koordinációját az EK-ban rendeletek megalkotásával érték el. A rendelet egy igen hatékony jogi eszköz, mely minden tagállamra egyaránt kötelező „európai törvény”-ként definiálható. Így, ha egy rendelet összeütkezésbe kerül egy tagállam jogával, akkor az előbbi élvez elsőbbséget.

6 A továbbfejlesztés iránya: a szabályok hatékonyabb működésének elősegítése és a joghézagok megszüntetése.

7 A Római Szerződés 7. cikkelye kimondja, hogy „tilos a nemzeti hovatartozáson alapuló bármiféle megkülönböztetés”.

b) Az állandó lakóhelytől független kifizetés

„Ha e rendelet másként nem rendelkezik, a rokkantsági, öregségi vagy a hátramaradott hozzátartozónak járó készpénzsegélyt, a munkahelyi baleset vagy foglalkozási betegségek miatti kártérítést és a halálzási segélyt, amelyben egy vagy több tagország törvényei alapján részesül valaki, akkor is ki kell fizetni a jogosultnak, ha állandó lakóhelye egy másik tagországban van.”⁸

Azon az alapon, hogy a jogosult nem ugyanabban az államban rendelkezik állandó lakóhellyel, mint amelynek intézménye felelős a kifizetésért, nem kerülhet sor a juttatás csökkentésére, módosítására, felfüggesztésére, visszavonására vagy elkobzására. Ez az elv nem érvényes valamennyi juttatásra; a táppénzre és a családi pótlékra a rendelet speciális rendelkezéseket tartalmaz.

c) A juttatások átfedésének tilalma

„A rendelet nem adhatja meg és nem tarthatja fenn a több, azonos fajtájú juttatáshoz való jogot egy és ugyanazon biztosítási időszakra nézve.”⁹

A szociális biztonsági rendszerek koordinációjának célja, hogy a külföldi munkavállalók ne kerüljenek hátrányosabb helyzetbe a másik országban való munkavállalás eredményeként. Ahol azonban a szabályok alkalmazása kedvezőbb helyzetbe hozná a bevándorló munkavállalót a hazai munkavállalókkal szemben, a rendelkezések lehetőséget adnak a juttatások csökkentésére. Amennyiben egy munkavállaló két vagy több államban fizetett szociális biztonsági járulékot, két vagy több állam juttatására is jogosult lehet. A juttatások átfedésének tilalma ilyen esetben megakadályozza a juttatások megkettőződését, megtöbbszörözését.

Ez az elv nem érvényesül egyes az olyan, „hosszú lejáratú járadékok” (öregségi, rokkantsági nyugdíj stb.) esetében, ahol két vagy több állam arányos (pro rata) kifizetéseket teljesít. Az arányos fölosztás biztosítja a juttatások költségének méltányos elosztását azon tagállamok között, amelyekben a munkavállaló valaha is biztosítva volt. Egy-egy tagállam csak a befizetett szociális biztonsági járulékok vagy az ottani munkavállalás, illetve ott tartózkodás időtartamának arányában köteles juttatást fizetni.¹⁰

d) Összesítés

Ezt az elvet nem az általános rendelkezések közé iktatták, hanem minden egyes juttatás esetében külön meghatározzák. Az összesítés alkalmazásával a bevándorló munkavállaló egy tagállamban – annak előírásai szerint – fizetett járuléka alapján jogosult lehet juttatásra egy másik államban is. A juttatásra való jogosultság vagy a jogos juttatás összegének meghatározása

8 1408/71. számú rendelet 10. cikkelyének (1) bekezdése

9 1408/71. számú rendelet 12. cikkelyének (1) bekezdése

10 1408/71. számú rendelet 46. cikkelye

céljából, ahol szükséges, figyelembe kell venni a mindazon államokban befizetett járulékokat, a munkavállalás és az ott tartózkodás idejét, amelyekben a biztosított személy dolgozott.

e) Egyetlen ország jogának alkalmazása

A szociális biztonsági jogalkotás területi elven nyugszik: azon személyekre és eseményekre vonatkozik, amelyek egy adott állam területén tartózkodnak illetve történnek. A szabad munkaerő-áramlás érdekében azonban szükségesnek bizonyult a területi elv áttörése. A szabad munkavállalás a gyakorlatban olyan helyzetekhez vezet, amelyekben egy munkavállaló több államban válik biztosítottá vagy rosszabb esetben sehol nem lesz biztosított. A rendelet a pozitív vagy negatív összeütközést azzal a megoldással akadályozza meg, hogy egy munkavállalóra nézve csak egyetlenegy tagállam előírásai alkalmazhatók.¹¹ A *lex laboris* értelmében általános szabályként ez annak az államnak a joga, melyben a munkavállaló dolgozik. A munkahely állama szerinti jog az egyedüli, amely megszabja a munkavállaló kötelességeit és jogait szociális biztonsági ügyekben. Tartózkodási helyének vagy az őt alkalmazó cég székhelyének joga lényegtelen.

A munkahely állama, az amelyben a munkavállaló biztosított, és ennek az államnak intézményei felelősek a juttatások kifizetéséért. A *lex laboris* elve a munkavállalás kezdetétől érvényesül. Az az intézmény, amelynek keretében a munkavállaló biztosított, és amely a juttatások fizetéséért felelős: az illetékes intézmény.¹² Az állam, amelynek területén az illetékes intézmény található, az illetékes állam.¹³

Az egyes foglalkozási csoportokra (például az állami hivatalnokokra) vonatkozó, speciális szabály szerint annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek közigazgatásában dolgoznak.¹⁴ A katonai szolgálatukat töltő, de továbbra is munkavállalói státusban lévő munkavállalókra annak az államnak a joga alkalmazandó, melyben a katonai szolgálat megkezdése előtt dolgoztak.¹⁵

Az alábbi esetekben találunk még kivételt a *lex laboris* alól:

1. *Ideiglenes kiküldetésekor*¹⁶: a munkavállalóra továbbra is annak az államnak a joga érvényes, melyben munkáltatója van, s nem azé, ahol ténylegesen dolgozik.

2. Arra a személyre, aki egyidejűleg *több államban vállal munkát*, a tartózkodási hely szerinti jog alkalmazandó, kivéve, ha egy harmadik államban lakik. Ilyenkor a munkáltató cég bejegyzési helye szerinti jog az irányadó.¹⁷

11 1408/71. számú rendelet 13. cikkelye

12 1408/71. számú rendelet 1. cikkely o) pontja

13 1408/71. számú rendelet 1. cikkely q) pontja

14 1408/71. számú rendelet 13. cikkely, (2) bekezdésének c) pontja

15 1408/71. számú rendelet 13. cikkely, (2) bekezdésének a) pontja

16 Ideiglenes kiküldetés: egy adott államban munkavállaló személyt munkáltatója egy másik állambeli kirendeltségére ideiglenesen dolgozni küldi. 1408/71. számú rendelet 14. cikkely (1) bekezdés a) pontja

17 1408/71. számú rendelet 4. cikkelye

3. A határon átjáró munkavállalókra annak az államnak a joga érvényes, melyben az alkalmazó cég székhelye vagy cégbejegyzése van.¹⁸

Fontos megemlíteni, hogy a munkahely államának joga nem az egyedüli jog, amelyet szociális biztonsági ügyekben érvényesítenek. Ez az egyedüli olyan jog, mely szerint a munkavállaló kötelezően biztosítottá válik, de nem az egyedüli, amelynek alapján szociális biztonsági jogokat szerezhet. A munkahely joga ezért nem zárhatja ki más jogok alkalmazását. A tartózkodási hely joga a munkahely joga mellett szintén szerepet játszhat.

2. Személyi vonatkozások

A rendelet részben ugyanazokra vonatkozik, mint a szabad mozgást szabályozó, egyéb előírások, azaz a tagállamok munkavállalóira, vállalkozóira, családjukra és hátramaradt hozzátartozóikra, de ezeken túl kiterjed a menekültekre és hontalan személyekre is.¹⁹ A munkavállaló és vállalkozó „*bármely olyan személy, aki kötelező vagy nem kötelező alapon, egy vagy több kontingensre nézve a munkavállalókra vagy vállalkozókra vonatkozó szociális biztonsági rendszer keretében biztosítva van*”.²⁰ Az a tény, hogy egy személy nem volt biztosítva, nem zárja ki, hogy a „munkavállaló” kategóriába tartozzon, ha biztosítva kellett volna lennie, de ezt elmulasztották.²¹ Amennyiben egy személy biztosítva van egy tagállamban, rá nézve a rendelet akkor is érvényes, ha nem a Közösség területén dolgozik.²² Nem szükséges az sem, hogy a munkavállaló jelenleg biztosított legyen, elegendő, ha korábban az volt.²³ A rendelet hatályát nem korlátozták azokra, akik munkavállalással kapcsolatban utaznak a Közösségben belül.²⁴

A Bíróság értelmezése alapján az 51. cikkely nem tartalmaz olyan kitétel, amely szerint a „munkavállaló” kategória *sensu stricto* csak a bevándorló munkavállalóra vagy azokra vonatkozna, akik munkájuk miatt utaznak. A gazdasági kapcsolat tehát szociális biztonsági ügyekben a biztosításon alapul és nem a munkavállalás tényén. A munkavállaló eltartottjait pedig állampolgárságtól függetlenül védi a rendelet. A családtagok és a hátramaradottak juttatásai a munkavállaló biztosításán alapulnak, kivéve, ha ők is biztosítottak vagy azok voltak a megfelelő rendszer alatt.

18 1408/71. számú rendelet 14. cikkely (1) bekezdés d pontja

19 1408/71. számú rendelet 2. cikkely

20 1408/71. számú rendelet 1. cikkely a/i pontja

21 39/76, Moutaen [1975] ECR 1901

22 82/86 és 103/86 Laborero & Sabato eset

23 75/63, Hoekstra, [1964] ECR 177

24 44/65 [1965] ECR 965

3. Az érintett jogok

A rendelet érvényes mind az általános, mind pedig a különös szociális biztonsági rendszerekre,²⁵ legyenek azok járulékalapúak vagy járulékfizetéstől függetlenek. A „különös szociális biztonsági rendszerek”²⁶ olyan alrendszerek, amelyek egyes speciális munkavállalói csoportokra vonatkoznak (pl. mezőgazdasági munkavállalókra, bányászokra).

A rendelet nem vonatkozik általánosságban a tagállamok szociális biztonsági rendszereiben igénybe vehető valamennyi juttatásra, hanem csak az alábbiakra korlátozódik:

- a) betegségi és anyasági ellátás,
- b) rokkantsági járadék és nyugdíj,
- c) öregségi juttatások,
- d) özvegyi- és árvaellátások,
- e) munkahelyi balesettel és foglalkozási betegségekkel kapcsolatos ellátások,
- f) halálzási segély,
- g) munkanélküli ellátások,
- h) családi pótlék.²⁷

Ezeket az alapvető szociális biztonsági juttatásokat már megfogalmazták a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 102/1952. számú, „A társadalombiztosítás alapvető elveiről” szóló konvenciójában is.

Bizonyos juttatásokat viszont kifejezetten kizártak a rendelet alkalmazási köréből:

a) A szociális ellátás

A rendelet nem határozza meg pontosan a közösségi szabályozásból kizárt szociális ellátások körét, ami rengeteg fejtörést okozott a Bíróság számára. A legtöbb probléma a szociális biztonsági járadékok és a szociális támogatások közötti különbségtételből ered. A társadalombiztosítás hagyományosan a biztosítás elvén nyugszik. Az adott személy biztosítási járulékot fizet, és ennek ellenében jogot nyer bizonyos juttatásokhoz, amelyek költségeit az illető személy és a munkáltató járulékai, valamint állami támogatás fedezi.

Ezzel szemben a *szociális támogatás* olyan diszkrecionális juttatás, melynek célja azon személyek segítése, akiknek nincs elegendő saját anyagi forrásuk arra, hogy önmagukról gondoskodjanak. A kettő közötti különbségtétel szokásos módja szerint a szociális biztonsági ellátás járulékokért viszonzásul kapott jogot jelent, míg a szociális segély diszkrecionális fizetési kiváltság azok számára, akik önhibájukon kívül nem tudnak saját magukról gondoskodni. Nagy számban fordulnak elő olyan juttatások is, amelyek kettős funkcióval bírnak. Egyrészt hasonlítanak a szociális segélyre, mivel a rászorultság lényeges feltétel, és a jogosultság nem függ a munkavállalástól. Ugyanakkor

25 1408/71. számú rendelet 4. cikkelyének (2) bekezdése.

26 A különös szociális biztonsági rendszerek pontos fogalmát a rendelet nem határozza meg.

27 1408/71. számú rendelet 4. cikkelyének (1) bekezdése.

a társadalombiztosításra is emlékeztetnek, hiszen a jogosult egy jogilag körülírt helyzetben van, melynek eredményeként abszolút joga van a juttatáshoz, ami viszont a szociális segélynél nincs meg. A szociális segélynél ugyanis feltételes jogról van szó, amely a diszkreció gyakorlásától függ.

A Bíróság nem állított fel konkrét kritériumokat, amelyek segítségével elhatárolhatjuk a szociális ellátásokat a szociális biztonsági juttatásoktól. A Bíróság szerint ez a bizonyos jóléti juttatások kettős természete és célja miatt lehetetlen. Ezért a Bíróság a diszkrecionális juttatások azon fajtáit különböztette meg, amelyek:

1. az egyént rászorultsága alapján illetik meg, illetve
2. az egyént akkor jogosítják, ha megfelel bizonyos feltételeknek.

A Bíróság több esetben is megállapította, hogy a minimális jövedelem biztosítása a fenti ismérvek alapján a rendelet hatálya alá esik.²⁸ A minimális jövedelmet biztosító segélyeket a bevándorló munkavállalók számára is hozzáférhetővé kívánták tenni, mivel folyósítását törvényi előírások határozzák meg, és odaítélése nem diszkrecionális döntésen alapul. Ha megengednék a bevándorló munkavállalókkal szemben a diszkriminációt a szociális támogatások terén, úgy ez kétségtelenül akadályozná a munkaerő szabad áramlását. A Bíróság – mint a szabadságjogok „élharcosa” – ezért úgy alakította ítélezési gyakorlatát, hogy az egyenlő bánásmód az összes szociális ellátásra kiterjedjen. Éppen ezért a hetvenes években született ítéleteiben a 1408/71. számú rendelet szociális támogatást kizáró hatályát gyakorlatilag nem létezőnek tekintette. Esetenként a Bíróság célja elérése érdekében túl messzire ment, s a rendelet szövegével ellentétes ítéleteket alkotott.

A nyolcvanas években a Bíróság új megközelítést alkalmazott, s több esetben²⁹ is úgy döntött, hogy a minimális jövedelmet biztosító segélyre a kérelmezők jogosultak voltak, de már nem az 1408/71. számú rendelet, hanem az 1612/68. számú rendelet „szociális előnyökre” vonatkozó rendelkezései alapján. Ezekből következően azon igények perlése, amelyek nem tartoznak egyértelműen a társadalombiztosítás körébe, több sikerrel járhat az 1612/68., mint az 1408/71. számú rendelet rendelkezéseire hivatkozva. Az 1408/71. számú rendeletet azonban már csakis a tisztán szociális biztonsági juttatásokra alkalmazták. Ha a kérelmező a juttatás exportálását kívánja elérni, erre csak az 1408/71. számú rendelet speciális szabályai alapján kerülhet sor. A „szociális előnyök” az 1612/68. számú rendeletre hivatkozva nem exportálhatók.

A fentiek alapján nyilvánvaló, hogy a Bíróság minden rendelkezésére álló eszközt felhasznált annak érdekében, hogy a bevándorló munkavállalót és családját semmiféle hátrány ne érje a Közösségen belüli mozgás következtében.

28 Watson: Social Security Law of the EC, 101. o.

29 261/83 Castelli [1984] ECR 3199; 249/83. Hoeckx [1985] ECR 973; valamint 122/84. Scrivner [1985] ECR 1027 esetek

b) A háborúk áldozatainak nyújtott ellátások

Ezek nem tartoznak a szigorúan vett szociális biztonsági ellátások körébe. Olyan juttatásokat ölelnek fel, melyeket egy kicsi, egyre csökkenő létszámú csoportnak biztosítanak a két világháború okozta igazságtalanságok kompenzálására.

c) Közalkalmazottak

A közigazgatásban dolgozó személyek számára létrehozott speciális szociális biztonsági rendszerek tartoznak ebbe a körbe. Ha azonban egy közhivatalnok az általános rendszer alapján biztosított, akkor a rendelet rá is érvényes.

4. A társadalombiztosítás igazgatása

Az 1408/71. és az 574/72. számú rendeletekkel kapcsolatos igazgatási munkát a Bevándorló Munkavállalók Szociális Biztonsági Igazgatási Bizottsága, a Bevándorló Munkavállalók Szociális Biztonsági Tanácsadó Bizottsága és a Számvevőszék végzi. A rendeletek gyakorlati megvalósulásáért azonban a tagországok szociális biztonsági hatóságai felelősek.

IRODALOM

- Holloway, John: *Social Policy Harmonisation in the European Community*, Gower Ltd. 1981
- A. Jacobs–H. Zeijen: *European Labour Law and Social Policy*, Tilburg University Press 1993
- Lodge, J: *Towards a Human Union: EEC Social Policy and European Integration*, British Review of International Studies, 1978
- Pennings, Frans: *Introduction to European Social Security Law*, Kluwer, 1994
- Ruth Nielsen, Erika Szyszczak: *The Social Dimension of the European Community*, Handelshøjskolenes Forlag 1991, 2. edition 1993
- Shanks, Michael: *European Social Policy, Today and Tomorrow*, Pergamon Press, First edition 1977
- Watson, Philippa: *Social Security Law of the European Communities*, Mansell Publishing, 1980